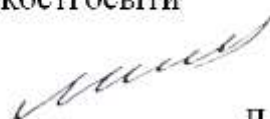

ЗВІТ

за результатами проведеного опитування науково-педагогічних працівників ТНТУ ім. Івана Пулюя, що безпосередньо відповідають за зміст освітньо-наукової програми «Економіка» третього рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», а також викладають на цій програмі

Пачальник відділу забезпечення
якості освіти

Л.П. Матійчук

ТЕРНОПІЛЬ
2023

Звіт сформовано за результатами проведеного опитування науково-педагогічних працівників відповідно до «Положення про опитування учасників освітнього процесу в Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя», «Положення про акредитацію освітніх програм Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя».

Термін проведення: 20.11.2023 - 04.12.2023.

Дане опитування є формою участі викладачів в системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Мета опитування – визначення відповідності освітньо-наукової програми цілям, очікуванням, потребам учасників освітнього процесу, а також виявлення проблем, що виникають під час освітньої діяльності з метою їх попередження чи усунення.

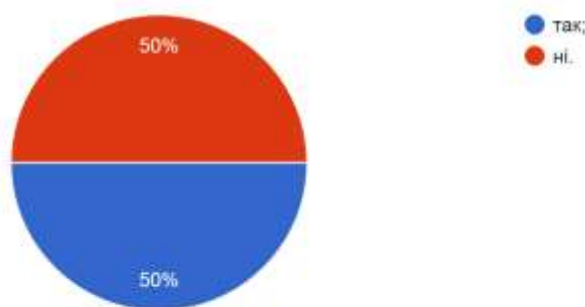
Опитування проводилося шляхом online-анкетування за допомогою сервісу Google Forms на добровільних засадах.

В опитуванні взяли участь 8 осіб, що склало 72,7% від загальної кількості викладачів, що безпосередньо відповідають за зміст освітньо-наукової програми «Економіка» третього рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», а також викладають на цій програмі.

Узагальнені результати опитування описані нижче.

На запитання анкети *Чи брали Ви участь в обговоренні, розробці, перегляді даної освітньої програми?* 50% респондентів дали ствердну відповідь; 50% зазначили, що *не були долучені до даного процесу*.

1. Чи брали Ви участь в обговоренні, розробці, перегляді даної освітньої програми?
8 відповідей

Наступні декілька запитань були відкритими та стосувалися НПП, які забезпечують освітню складову на даній ОНП. Відповіді на запитання представлені нижче.

2. Яким чином роз'яснюються аспірантам цілі викладання дисципліни та контрольні заходи? (*питання стосується НПП, які забезпечують освітню складову*)

1. *на першому занятті знайомимо студентів з метою викладання та контрольними заходами;*

2. На першому занятті пояснюю мету дисципліни;
3. на першому занятті;
4. на лекції;
5. В ЕНК зазначені усі необхідні питання. Також на першому занятті інформація доводиться до здобувачів;
6. -;
7. На першому занятті, в ЕНК (6428), у методичних рекомендаціях до курсу.

3. Які форми проведення контрольних заходів Ви використовуєте, крім зазначених у робочій програмі навчальної дисципліни (питання стосується НПП, які забезпечують освітню складову)

1. форми контролю самостійної роботи: оцінювання оглядів наукових публікацій за визначеною тематикою; підготовка рефератів, есе;
2. Консультування протягом семестру;
3. форми контролю самостійної роботи: оцінювання оглядів наукових публікацій за визначеною тематикою;
4. тестування, реферат;
5. Зазначені в робочій програмі;
6. -;
7. Використовуються форми проведення контрольних заходів зазначені у робочій програмі.

4. Яким чином форми контрольних заходів у межах вашої навчальної дисципліни за ОНП дають змогу перевірити досягнення програмних результатів навчання? (питання стосується НПП, які забезпечують освітню складову)

1. дозволяють виявити вміння здобувачів орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, добирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань;
2. Здають тести;
3. дозволяють виявити вміння здобувачів орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами;
4. не зрозумів питання;
5. Використання 100-бальної шкали дозволяє досягти ПРН;
6. -;
7. Форми контрольних заходів дають можливість оцінити рівень освоєння аспірантами навчального матеріалу.

5. Яким чином ваша дисципліна розвиває соціальні навички (гнучкі навички, softskills) аспірантів, які методи для цього застосовуєте? (питання стосується НПП, які забезпечують освітню складову)

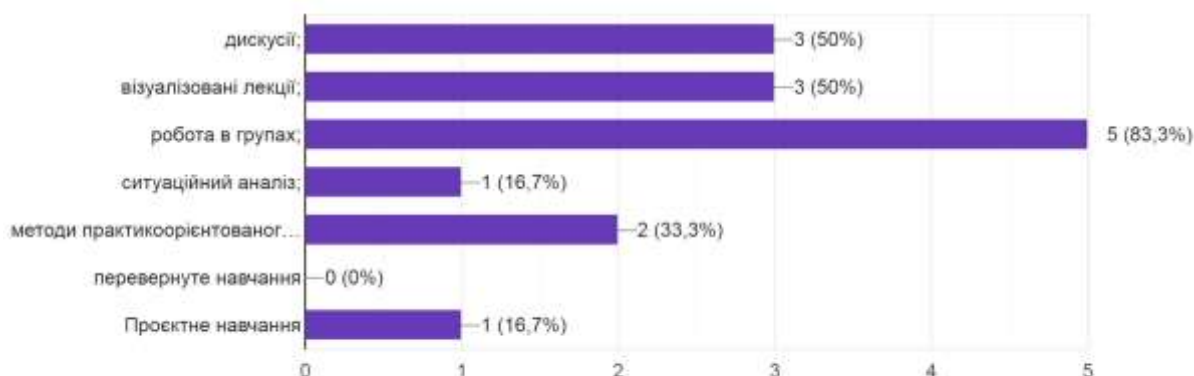
1. в рамках занять англійської мови здобувач формує такі soft skills: ефективна співпраця у команді, аргументація власної думки, аналіз інформації у колективі, пошук компромісу із спірних питань;
2. Дискусії;

3. ефективна співпраця у команді, аргументація власної думки;
4. не зрозумів питання;
5. Довіді аспірантів, виконання завдань у команді;
6. -;
7. Курс "Основи педагогіки і психології ВШ" спрямований на формування softskills.

Сьогодення потребує висококваліфікованих працівників, які здатні самостійно, критично та творчо мислити, мобільних, конкурентоспроможних і здатних до саморозвитку. Реалізувати зазначені завдання покликана інтерактивна модель навчання, яка, на відміну від традиційних, базується на активній взаємодії учасників навчального процесу, і особлива увага приділяється взаємодії студентів один з одним. На запитання *Яким інтерактивним методам навчання Ви надаєте перевагу?* більшість викладачів обрали *роботу в групах* (83,3%). По 50% опитаних обрали варіанти: *дискусії* та *візуалізовані лекції*; 33,3% підтримують *методи практикоорієнтованого навчання*.

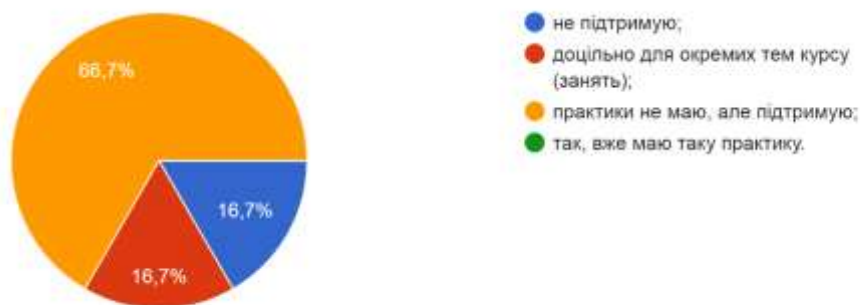
Менші та однакові відсотки опитаних обрали варіанти: *ситуаційний аналіз*, а також *перевернуте навчання*.

6. Яким інтерактивним методам навчання Ви надаєте перевагу? (можна обрати кілька варіантів) (питання стосується НПП, які забезпечують освітню складову)
6 відповідей

Цікавим також було дізнатися *Чи підтримують викладачі запровадження практики відеозапису власних занять як інструмента підвищення якості навчання?* 66,7% науково-педагогічних працівників зазначили, що *практики не маю, але підтримую*; 16,7% *не підтримують*; такий же відсоток опитаних (16,7%) вважають, що *доцільно для окремих тем курсу (занять)*.

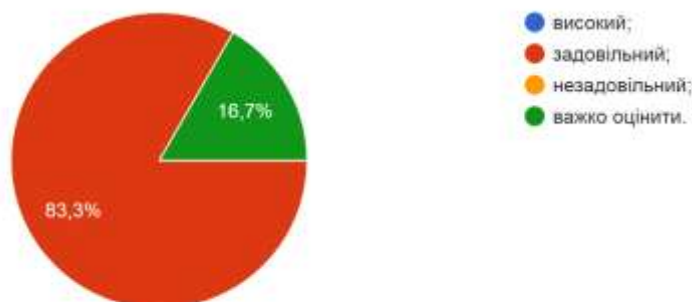
7. Чи підтримуєте Ви запровадження практики відеозапису власних занять як інструмента підвищення якості навчання? (питання стосується НПП, які забезпечують освітню складову)
6 відповідей

Надзвичайно важливим показником в теперішніх умовах є рівень активності студентів під час он-лайн занять в системі електронного навчання та якість засвоєння ними навчального матеріалу. На думку 83,3% науково-педагогічних працівників рівень активності студентів є *задовільним*; 16,7% обрали варіант відповіді *важко оцінити*.

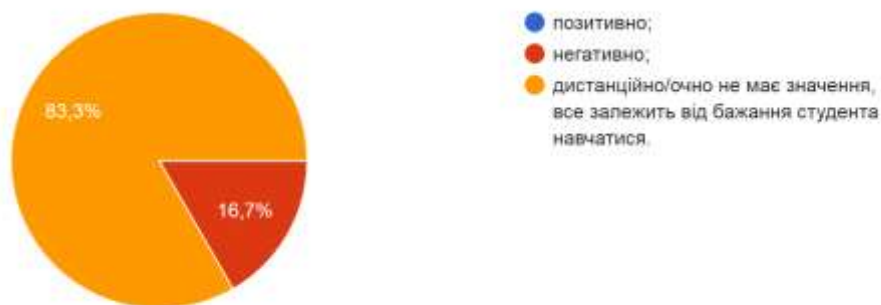
Водночас 83,3% викладачів на питання *Як проведення занять дистанційно впливає на якість засвоєння навчального матеріалу?* зазначили, що *дистанційно/очно не має значення, все залежить від бажання студента навчатися*; 16,7% вказали, що *негативно*.

8. Оцініть рівень активності здобувачів під час онлайн занять в системі електронного навчання ATutor (питання стосується НПП, які забезпечують освітню складову)
6 відповідей

9. Як проведення занять дистанційно впливає на якість засвоєння навчального матеріалу? (питання стосується НПП, які забезпечують освітню складову)

6 відповідей

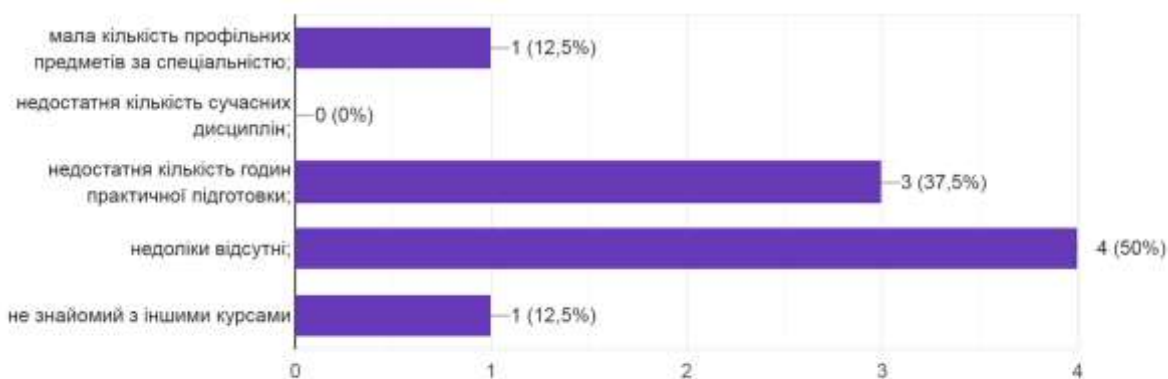
Наступний ряд запитань стосувався усіх НПП, які забезпечують освітню та наукову складову на даній ОНП.

Отже, відповідаючи на питання *Які недоліки притаманні переважній більшості навчальних планів даної ОП?* 37,5% НПП вказали, що таким недоліком є *недостатня кількість годин практичної підготовки*; один опитаний (12,5%) обрав відповідь *мала кількість профільних предметів за спеціальністю*. Один респондент залишив свій коментар «*не знайомий з іншими курсами*».

Водночас 50% вважають, що *недоліки відсутні*. Інші варіанти відповідей не обрав жоден респондент.

10. Які недоліки притаманні переважній більшості навчальних планів даної ОП? (можна обрати кілька варіантів)

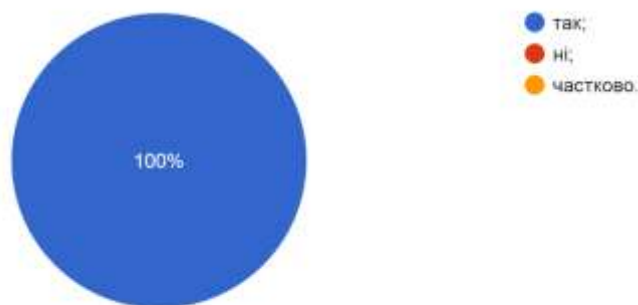
8 відповідей

Відповідно до частини 1 статті 54 Закону України «Про освіту» науково-педагогічні працівники мають право на академічну свободу, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі. На питання «*Чи створені в університеті для викладача умови для вільного вибору форм і методів навчання та викладання?*» 100% респондентів відповіли *так*.

11. Чи створені в університеті для викладача умови для вільного вибору форм і методів навчання та викладання?

8 відповідей

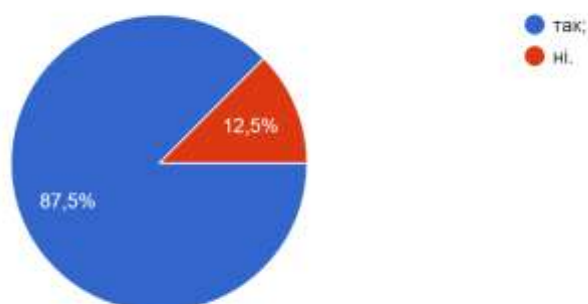

Результати навчання та компетентності, необхідні для присудження освітніх та/або присвоєння професійних кваліфікацій, можуть досягатися та здобуватися в системі формальної, неформальної чи інформальної освіти.

Порядок визнання неформальної та/або інформальної освіти в університеті регламентується відповідним Положенням. На запитання *Чи знайомі Ви з порядком визнання в університеті результатів неформальної/інформальної освіти?* 87,5% респондентів зазначили, що *так*; 12,5% – *ні*.

12. Чи знайомі Ви з порядком визнання в університеті результатів неформальної/інформальної освіти?

8 відповідей

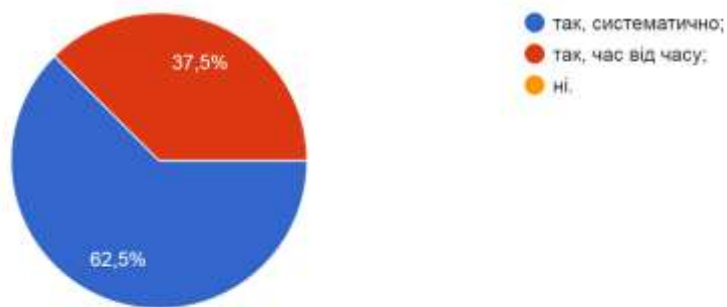

Аналізуючи відповіді на запитання *Чи займаєтесь Ви саморозвитком з метою професійного зростання?* можна стверджувати, що науково-педагогічні працівники університету усвідомлюють необхідність постійного саморозвитку, самовдосконалення і самореалізації у власній професійній діяльності. 62,5% опитуваних зазначили, що *займаються саморозвитком систематично*; 37,5% – *час від часу*.

13. Чи займаєтесь Ви саморозвитком з метою професійного зростання?

8 відповідей

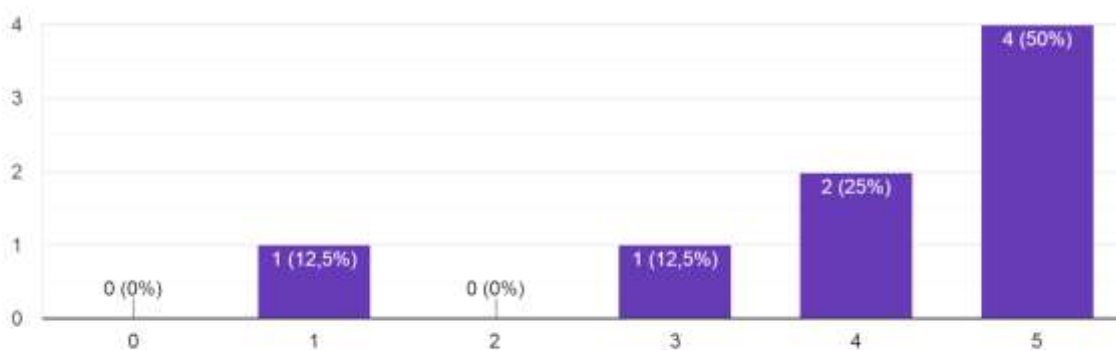

У наступному запитанні респондентам було запропоновано оцінити за 5-ти бальною шкалою наскільки університет допомагає та залучений до професійного зростання (0 - дуже погано; 5 - дуже добре).

50% НПП оцінили допомогу та залученість університету на «5»; 25% – на «4»; один викладач (12,5%) оцінює на «3»; на «1» бал також оцінює один викладач. В середньому – 4,0 бали.

14. Оцініть за 5-ти бальною шкалою наскільки університет допомагає та залучений до Вашого професійного зростання (0 - дуже погано; 5 - дуже добре).

8 відповідей

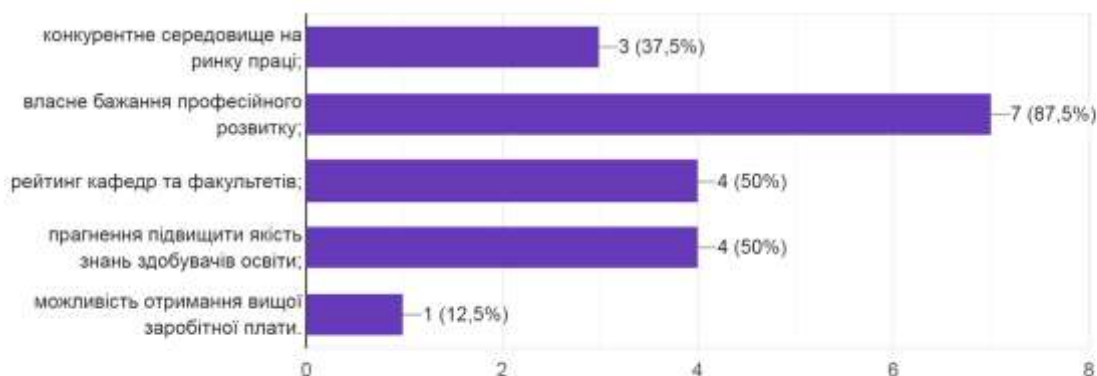

Підсумовуючи надані варіанти відповідей на питання *Які чинники спонукають Вас до науково-дослідної роботи та підвищення якості викладання?* можна зробити висновок, що, основним чинником є власне бажання професійного розвитку (87,5% відповідей). Варіанти відповідей *рейтинг кафедр та факультетів*, а також *прагнення підвищити якість знань здобувачів освіти* обрали по 50% опитаних. Нижчий відсоток респондентів (37,5%) обрали варіант *конкурентне середовище на ринку праці*. Для одного опитаного (12,5%) основним чинником є *можливість отримання вищої заробітної плати*.

15. Які чинники спонукають Вас до науково-дослідної роботи та підвищення якості викладання? (можна обрати кілька варіантів)

8 відповідей

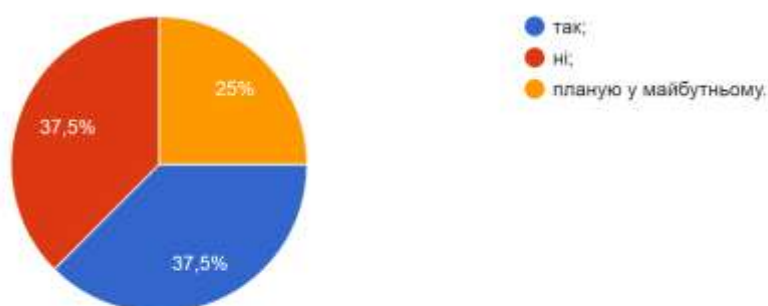

Академічна мобільність є одним із пріоритетних напрямів діяльності університету, що передбачає можливість навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами та може передбачати одночасне отримання кількох документів про освіту або сертифікатів про проходження навчання.

На запитання *Чи брали/чи плануєте брати участь у програмах академічної мобільності (міжнародні стажування, участь у програмах Erasmus+, виконання міжнародних освітніх або наукових проєктів тощо)?* відповіді порівну розділилися між *так* і *ні* (по 37,5%); 7,1% *планують у майбутньому*.

16. Чи брали/чи плануєте брати участь у програмах академічної мобільності (міжнародні стажування, участь у програмах Erasmus+, вико...ародних освітніх або наукових проєктів тощо)?

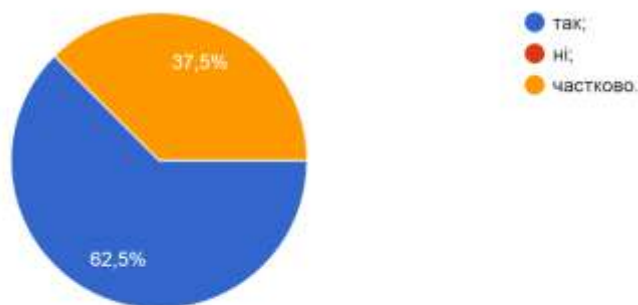
8 відповідей

Важливим напрямом анкетування було вивчення питання *Чи створена в університеті прозора система матеріального й морального заохочення викладачів за досягнення у професійній діяльності?* Думки опитаних розділилися наступним чином: 62,5% вважають, що *так*; 37,5% – *частково*.

17. Чи створена в університеті прозора система матеріального й морального заохочення викладачів за досягнення у професійній діяльності?

8 відповідей

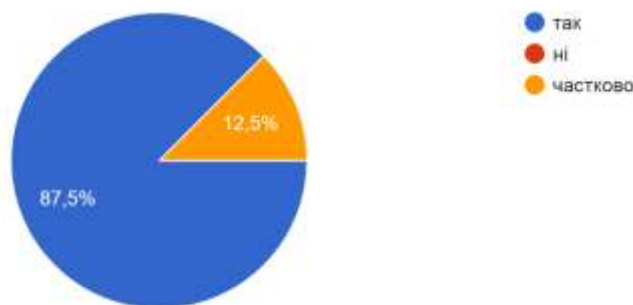
Українська вища освіта змінюється і важливою умовою успішного розвитку є впровадження принципів академічної доброчесності в навчання, викладання та наукову діяльність. Університет популяризує академічну доброчесність через оприлюднення документів, що регулюють цей аспект, проведення відповідних заходів, кампаній, перевірку наукових робіт на наявність академічного плагіату, культивування поваги до інтелектуальної власності та авторських прав тощо. Важливим на сьогодні є не лише дотримання самими викладачами принципів академічної доброчесності, але і прагнення навчити цьому здобувачів вищої освіти.

Узагальнюючи надані відповіді на питання щодо академічної доброчесності можна зробити висновок, що більшість НПП (87,5%) ознайомлені з нормативними документами; один опитуваний (12,5%) ознайомлений частково. Популяризують академічну доброчесність серед студентів шляхом *роз'яснення на першому занятті з дисципліни вимог щодо написання навчальних робіт із наголошенням на принципах самостійності* (100% опитаних); *дають роз'яснення у методичних вказівках до виконання практичних, лабораторних, самостійних робіт* (37,5%); *через інформаційні джерела (посилання на нормативну базу університету, корисні Інтернет-сайти)* (37,5%).

Серед заходів, які є найбільш ефективними для протидії академічній недоброчесності серед аспірантів найбільший відсоток отримала відповідь: *проводяться роз'яснювально-виховні бесіди зі здобувачем про дотримання академічної доброчесності* (100% відповідей). Менш ефективними заходами, як вважають респонденти є: *пропонується часткове доопрацювання наукової роботи та здійснюється повторна перевірка роботи на запозичення (плагіат) після доопрацювання*, а також *не зарахування оцінки за наукову роботу здобувача* (75% та 50% відповідей відповідно). На думку двох опитаних (25%) ефективним заходом буде *повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми*.

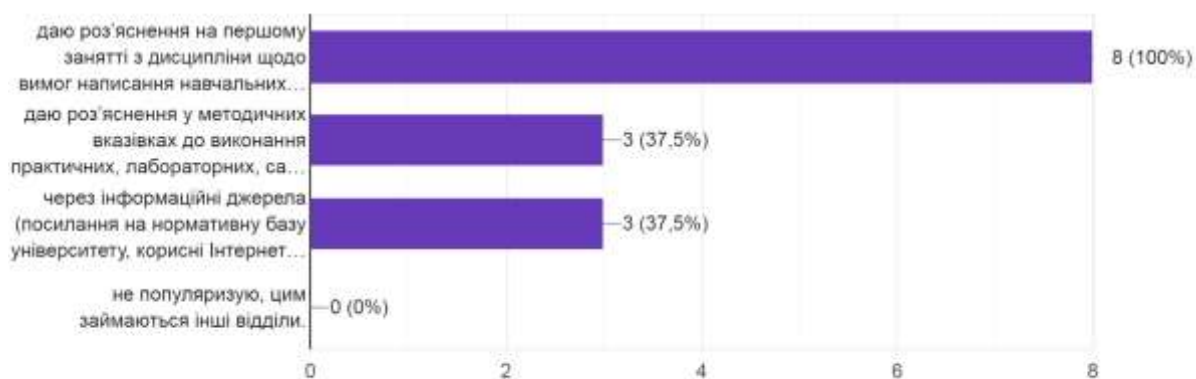
18. Чи ознайомлені Ви з нормативними документами університету щодо дотримання академічної доброчесності?

8 відповідей

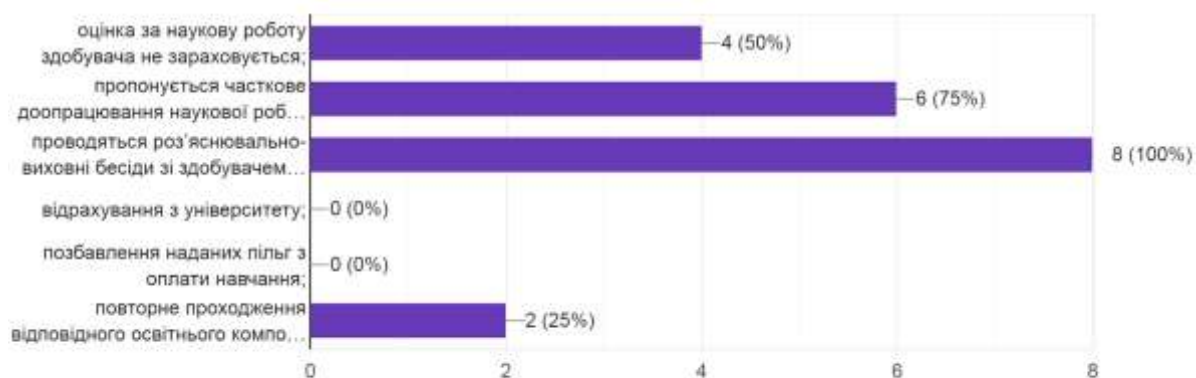
19. Якими чином Ви популяризуєте академічну доброчесність серед здобувачів? (можна обрати кілька варіантів)

8 відповідей

20. Позначте заходи, які є найбільш ефективними для протидії академічній недоброчесності серед здобувачів (можна обрати кілька варіантів)

8 відповідей

Дотримання прав людини є запорукою здорової та дружньої атмосфери, де з повагою ставляться до кожного учасника освітнього процесу. На питання *Чи*

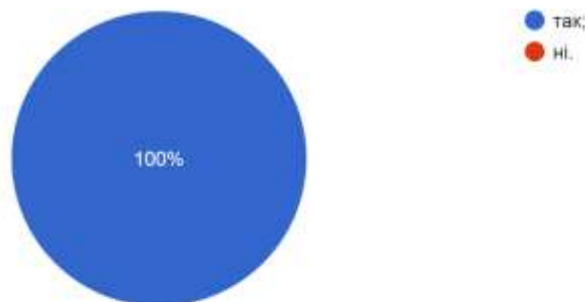
сприяє університет рівним відносинам, повазі до прав людини, протидії булінгу? 100% опитаних зазначили, що так.

21. Чи сприяє університет рівним відносинам, повазі до прав людини, протидії булінгу?
8 відповідей

Створення безпечного освітнього середовища є одним із принципів сучасної освіти. Позитивним моментом є те, що усі опитані НПП (100%) вказали, що *освітнє середовище університету є безпечним для життя і здоров'я викладачів, працівників та здобувачів вищої освіти.*

22. Чи є освітнє середовище в університеті безпечним для життя і здоров'я викладачів, працівників та здобувачів вищої освіти?
8 відповідей

Анкетування передбачало відкрите питання *Які проблеми якості освітнього процесу потребують першочергового вирішення?*, на яке 50% опитаних НПП вказали «*Матеріально-технічне забезпечення..., матеріальна база...*». Двоє респондентів не змогли дати відповідь на це запитання. Решта викладачів дали наступні відповіді:

1. *Підвищення рівня вступників*
2. *практична компонента навчального процесу*

Відповіді на запитання представлені нижче стосувались лише НПП, котрі забезпечують наукову складову на даній ОНП.

Наукове і навчальне життя аспіранта напряду залежить від його відносин із науковим керівником. Науковий керівник повинен постійно комунікувати та підтримувати тісний зв'язок із аспірантом. Основним нам потрібно було дізнатися *Яким чином здійснюється зв'язок (комунікація) між науковим*

керівником та аспірантом в теперішніх умовах? (питання стосується наукового керівника). Тож аналізуючи відповіді на запитання, ми бачимо, що в основному викладачі віддають перевагу спілкуванню через застосунки для обміну повідомленнями (Viber, WhatsApp, Messenger тощо); спілкування в телефонному режимі, а також електронну пошту (по 100% відповідей).

Для 66,7% опитаних кращим варіантом є очні зустрічі.

24. Яким чином здійснюється зв'язок (комунікація) між науковим керівником та аспірантом в теперішніх умовах?(питання стосується наукового керівника)

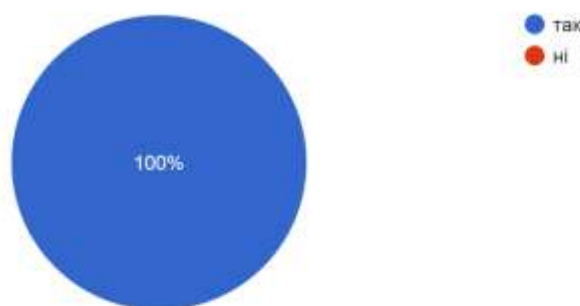
3 відповіді

На запитання *Чи достатньо форми контролю у вигляді звіту аспіранта раз на рік (на етапі опанування освітньої складової, 1-й та 2-й роки навчання) та двічі на рік (на етапі активної роботи над науковою складовою дисертаційного дослідження, 3-й та 4-й роки навчання) усі опитані (100%) дали відповідь так.*

25. Чи достатньо форми контролю у вигляді звіту аспіранта раз на рік (на етапі опанування освітньої складової, 1-й та 2-й роки навчання) ...ння) (питання стосується наукового керівника)?

3 відповіді

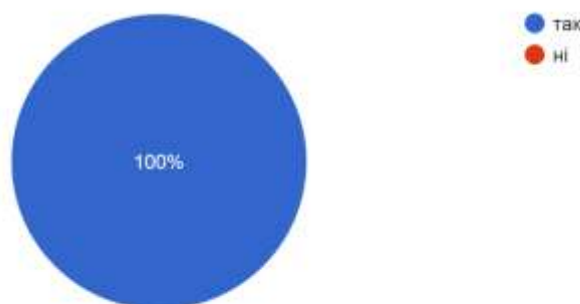
Участь у конференціях і семінарах, наукові публікації висвітлюють апробацію результатів дисертаційного дослідження і є обов'язковими для усіх аспірантів незалежно від року навчання. Тому важливим було запитати *Чи відбувається інформування та залучення керівником аспіранта щодо можливої публікації наукових статей та тез конференцій, (питання стосується наукового керівника)?*, на що усі наукові керівники відповіли так (100%).

Також потрібно було дізнатися *Чи достатня кількість та доступність конференцій відбувається в межах університету в науковому напрямку (чи спеціальності) за відповідною освітньо-науковою програмою, (питання стосується наукового керівника)?*, на що отримали позитивну відповідь, 100% респондентів відповіли *так*.

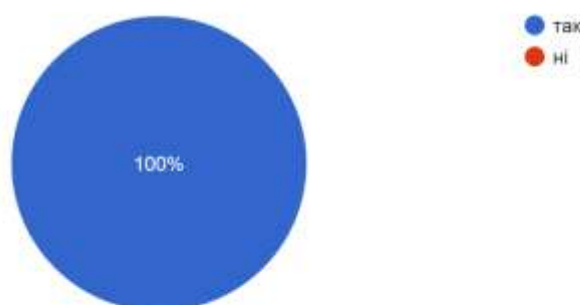
26. Чи відбувається інформування та залучення керівником аспіранта щодо можливої публікації наукових статей та тез конференцій (питання стосується наукового керівника)?

3 відповіді

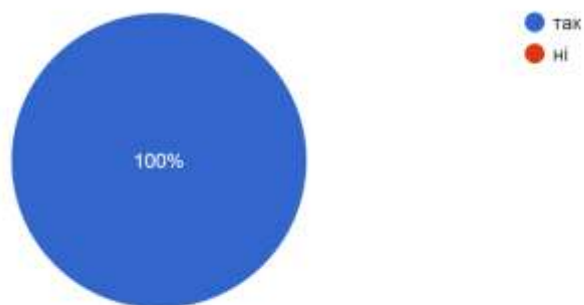
27. Чи достатня кількість та доступність конференцій відбувається в межах університету в науковому напрямку (чи спеціальності) за відп...ою (питання стосується наукового керівника)?

3 відповіді

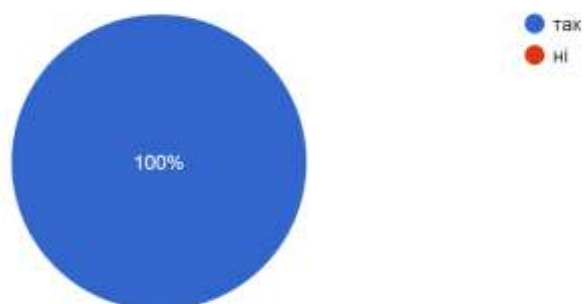
У наступному запитанні нам потрібно було дізнатися *Чи достатня кількість та періодичність проведення наукових семінарів в межах університету на яких аспіранти можуть презентувати свої наукові напрацювання, (питання стосується наукового керівника)?*, як бачимо, що усі наукові керівники дали відповідь *так*.

28. Чи достатня кількість та періодичність проведення наукових семінарів в межах університету на яких аспіранти можуть презент...ння (питання стосується наукового керівника)?
3 відповіді

Аналізуючи відповіді на запитання *Чи забезпечується достатній доступ до наукових ресурсів світових наукометричних баз в межах університету, (питання стосується наукового керівника)?*, бачимо, що усі підтверджують достатній доступ до наукових ресурсів.

29. Чи забезпечується достатній доступ до наукових ресурсів світових наукометричних баз в межах університету (питання стосується наукового керівника)?
3 відповіді

Наступним було додаткове відкрите запитання для наукових керівників: *Вкажіть Ваші питання/пропозиції які покращать навчальний процес підготовки аспірантів та освітньо-наукову програму за відповідною спеціальністю, (питання стосується наукового керівника)?* на яке ми отримали лише одну відповідь «100% очного навчання». Решту наукових керівників не дали відповідь на це запитання.